

هپاتیت C چیست؟

ویروس هپاتیت C یک ویروس از گروه فلاوید ویروس ها است، ویروس هپاتیت C در سلولهای کبدی تکثیر و به آنها آسیب می رساند، این ویروس قابل انتقال از راه خون است.

ویروس هپاتیت C در سال ۱۹۸۹ شناسایی و در سال ۱۹۹۰ آزمایش خون جهت بررسی Ab ضد هپاتیت C معرفی گردید.

محققین اعتقاد دارند که ویروس HCV گونه های متعددی دارد و به دلیل تنوع ژنتیکی، ویروس می تواند از حفاظ سیستم ایمنی میزبان عبور کند و عفونتی مزمن را ایجاد نماید. بر اساس مطالعات ژنتیکی، ویروس دارای ۶ گونه و تعدادی زیرگونه است.

راههای انتقال :

۱- انتقال از راه خون :

این ویروس در محیط خارج از بدن و درون خون خشک تا ۳ ماه زنده می ماند ولی با جوشاندن در ۱۰۰ درجه سانتیگراد به مدت ۵ دقیقه از بین می رود. در حال حاضر تمام خونها از نظر انواع بیماریهای عفونی از جمله هپاتیت C مورد بررسی قرار می گیرند و تنها در صورت سالم بودن اجازه تزریق داده می شود.

۲- انتقال در بین معتادین به مواد مخدر تزریقی:

اعتیاد به مواد مخدر تزریقی از علل مهم ابتلا به ویروس می باشد. استفاده از سرنگ به صورت مشترک بین معتادان به مواد مخدر تزریقی یکی از راههای انتقال هپاتیت C, B, HIV, (ایدز) می باشد.

۳- خالکوبی :

انجام خالکوبی به جهت زیبایی چهره نظیر خالکوبی ابرو یا Tattooing نیز یکی از راههای انتقال ویروس می باشد.

۴- انتقال از راه تماس جنسی در خارج از چارچوب خانواده :

هپاتیت C بدنال تماس جنسی در داخل خانواده شایع نیست آمارهای موجود خطر کمتر از ۵ درصد را نشان می دهند (خیلی کمتر از خطر انتقال HIV و هپاتیت B)

تماس غشاهای پرده های مخاطی (مثل سطح چشم) با خون و سایر ترشحات آلوده به خون (مثل بزاق) یکی از راههای احتمالی انتقال بیماری است باید دقت نمود تا در صورت بروز زخم های سطحی بر روی پوست آن را با چسب زخم محافظت کرد.

علائم و نشانه ها :

۱- بی اشتهاپی ۲- خستگی مفرط ۳- کوفتگی

۴- استفراغ ۵- درد شکم ۶- تیره شدن ادرار ۷- کم رنگ شدن مدفوع ۸- اکثر بیماران بدون علامت هستند.

تفاوتهای HCV حاد، مزمن، بهبود یافته:

عفونت حاد: یعنی آلودگی جدید با ویروس هپاتیت C که منجر به بهبودی و یا عدم بهبودی شود.

عفونت مزمن: بهبودی حاصل نشود و منجر به آسیب دائمی کبد گردد.

HCV بهبود یافته: بدین معنی است که دوره عفونت ویروس پایان یافته و بیمار به درمان ضد ویروس پاسخ داده و ممکن

است از بدن محوشده باشد.

هیپاتیت C و انتقال جنسی:

ویروس هیپاتیت C به مقادیر بسیار کم در مایع منی ، ترشحات واژن و بزاق وجود دارد . و به همین دلیل خطر ابتلاء به دنبال تماس جنسی با فرد مبتلا به هیپاتیت C وجود دارد. این خطر با طول مدت ازدواج ارتباط دارد.

خطر انتقال هیپاتیت C در زندگی زناشویی سالم زیاد نیست باید توجه داشت اگر تمایلی به بچه دار شدن وجود ندارد توصیه می شود از کاندوم استفاده شود

هیپاتیت C و انتقال از مادر به نوزاد:

خطر انتقال عفونت ویروس هیپاتیت C از مادران آلوده به جنین بسیار زیاد است . خطر ابتلا در هنگام تولد به دلیل مخلوط شدن خون نوزاد و مادر وجود دارد . نوع زایمان (سزارین یا طبیعی) در میزان ابتلا نقشی ندارد.

مادرانی که آزمایش PCR آنها مثبت است به علت بالای بودن عیار ویروس در خون ، خطر انتقال عفونت به نوزادان بیشتر است

نوزادان این مادران با یک سال بعد از تولد HCV Ab برایشان چک شود تا ابتلاء یا عدم ابتلا به هیپاتیت C در آنها مشخص شود.

(باید توجه داشت که منعی جهت شیردهی این مادران وجود ندارد تنها باید دقت شود هنگام زخم شدن پستان مادر خطر انتقال وجود دارد.

هیپاتیت C از راههای زیر منتقل نمی شود:

۱- دست دادن و بوسیدن فرد آلوده

۲- آشپزی کرن و دریک مکان غذا خوردن

۳- معاشرت معمول در محل کار و منزل

۴- درآغوش گرفتن مبتلایان

۵- از راه هوا

۶- شنا کردن در یک استخر

انسان تنها مخزن ویروس هیپاتیت C است و تا بحال مخزن حیوانی شناخته نشده است

افراد در معرض خطر :

۱- وجود سابقه مثبت از نظر تزریق خون قبل از سال ۱۹۹۲ (۱۳۷۴)

۲- کارکنان حرفه پزشکی

۳- وجود اختلالات رفتاری در روابط جنسی

۴- تمام معتادان به مواد مخدر تزریقی

۵- تمام همسران افراد آلوده به هیپاتیت C

تشخیص هیپاتیت C

تشخیص این بیماری انجام آزمایش آنتی بادی ضد ویروس به روش الایزا است در فردی که این آزمایش مثبت است باید با استفاده از آزمایش دقیق تر ریا یا بلات وجود بیماری را اثبات کرد. انجام آزمایش PCR جهت کلیه مبتلایان توصیه می شود چون آزمایشهای کبدی AST , ALT در این افراد می تواند طبیعی باشد به این دلیل جهت بررسی فعالیت ویروس در همه بیماران انجام PCR ضروری است

پیشگیری :

مراقبت های لازم جهت پیشگیری از ابتلای دیگران

۱- از وسایلی نظیر ناخن گیر ، ریش تراش و مسواک به طور مشترک استفاده نکنید

۲- محل های آلوده به خون به صورت کامل ضد عفونی شوند

۳- زخم های پوستی در افراد مبتلا باید با زخم چسب پوشیده شوند

۴- لازم است سرنگ مورد استفاده جهت تزریق دارو ها به شیوه مطمئن در سطح آشغال قرار گیرد.

۵- هنگام تماس جنسی از کاندوم استفاده شود

توصیه مهم سازمان انتقال خون به مبتلایان این است که از اهدای خون خودداری نمایند

درمان :

تأثیر داروهای ضد ویروس نظیر اینترفرون به تنهایی یا همراه با ریباویرین در درمان هیپاتیت C مزمن ثابت شده است .

حدود ۲۵ تا ۳۰ درصد موارد با اینترفرون پاسخ مناسب داده و این حالت با طبیعی شدن آنزیم های کبدی و از بین رفتن ویروس در خون یعنی PCR منفی مشخص می شود

ریباویرین نمیتواند بیماری را به طور کامل ریشه کن کند ولی اثربخاطر ویروس را تقویت می نماید به این دلیل به تنهایی استفاده نمی شود.

باید توجه داشت که در بسیاری از بیماران عوارض هیپاتیت C که همان تنبلی کبد و سرطان کبد است هرگز به وجود نمی آید به همین دلیل همه بیماران نیازه درمان ندارند.

علاوه بر درمان ضد ویروسی ، درمان موجود دیگر پیوند کبد است که بیمارانی که دچار آسیب عمده کبدی هستند نامزد انجام پیوند می باشند

درچه مواردی احتمال جواب به درمان کم است ؟

درمقادیر بالای ویروس احتمال جواب به درمان کم است همچنین ژنوتیپ ویروس در پاسخ به درمان مؤثر است. مثلاً در آلودگی با ژنوتیپ HCV1 احتمال جواب به درمان کم است

هیپاتیت C ورژیم غذایی :

آنچه در این زمینه مهم است تعیین شدت بیماری کبدی است که باید از رژیم های غذایی سخت دور شود در صورت شدید بودن بیماری کبدی باید از مصرف زیاد مواد گوشتی خصوصاً گوشت قرمز خودداری کرد و به جای آن از گوشت سفید ماهی ، مرغ و پروتئین گیاهی استفاده نمود . مصرف سبزیجات و میوه های تازه بسیار مفید است . از مصرف غذاهای دودی که دارای نیترات هستند مانند کالباس ، سوسیس و یا از مصرف افزودنی های شیمیایی خوراکی باید خودداری کرد اصولاً از پر خوری و چاقی باید دوری کرد . مصرف روزانه یک قاشق مربا خوری عسل و یا ۲ عدد خرما نیز مفید است .

